

Finance a skutečný kapitál

Edward Dommen

06/08/04

1

**Napřed si shromáždíme
stavební materiály,
které budeme
potřebovat**

06/08/04

2

*Zdroje potřebné pro výrobu
(produkci)*

06/08/04

3

Může být použito více položek, např.:

- půda
- práce
- kapitál
- Suroviny a další nakupované vstupy

- Suroviny a další nakupované vstupy jsou střídavě produkovány spojením půdy, práce a kapitálu (a dalších nakupovaných vstupů)

Hromadné zboží (společenská spotřeba) a služby jsou také nutné pro práci firmy

- Demokracie spojená s účastí všech
- Zákony a předpisy z ní vyplývající
- Vzdělávání
- Péče o zdraví
- Veřejná infrastruktura
- atd.

Toto se normálně platí z daní

- Proto firmy potřebují platit daně, aby se podílely na nákladech spojených s těmito vstupy do procesů jejich produkce.

Peníze

Použití peněz

- **Prostředky pro směnu**
- **Jako standard ceny, hodnoty**
- **Jako zásoba hodnoty**
 - Upozornění: Pro dané funkce mohou být použity i jiné produkty!
- **Obchod má právo na své objekty.**

Čas

- Zboží a služba dnes není totéž co zítra.

06/08/04

10

Nyní začneme stavění

06/08/04

11

- Vezměme peníze jako
 - Prostředek měny
 - Zásobu hodnot
- Společně
- Do pojmu peníze zahrnuji každý finanční produkt, který může být bezprostředně použit k nákupu zboží nebo služeb (zvláště běžný bankovní úvěr).

06/08/04

12

Likvidita

- Likvidita záleží na:
 - Rychlosti
 - Spolehlivosti
- Z jakou může být jmění (aktiva) změněno na peníze.
- Aktiva mohou být více či méně likvidní.

06/08/04

13

- Ve vhodně organizované tržní ekonomice mohou být peníze změněny na:
 - ***Na všechny nakupované vstupy***
 - ***Peníze pro společenskou spotřebu a služby***

06/08/04

14

Peníze obstarávají nezaměnitelnou službu v širokém okruhu zboží a služeb

- Proto jsou často nazývány kapitálem.
 - V ekonomii: **Kapitál** je zásoba zdrojů, které mohou být využity v produkci zboží a služeb (Encyclopedia Britannica 1994-99).
 - Srovnej kmenové buňky.

06/08/04

15

Peníze a čas

- **Peníze mohou nakoupit:**
- Zboží a služby na místě (ihned)
- Zboží nebo služby musí být dodány na pevný termín v budoucnosti
- Právo – ale ne závazek – koupit zboží v určenou dobu v budoucnosti (opce)
- Pojištění: právo na odškodnění, když se stane vyspecifikovaná nešťastná událost (ohněň, špatné počasí, selhání zákazníka při plnění kontraktu)

06/08/04

16

Mnoho věcí, které lze za peníze koupit, může být za peníze prodáno

- Dokonce, když byly nakoupeny, aby sloužily v procesu produkce, mohou být prodány, je-li to výhodnější.
- Takové zboží a služby mohou být zásobou hodnoty a prostředkem směny.

06/08/04

17

- **Příklad:**
- Švýcarské aerolinie nakoupily palivo pro letadla (kerosin) dopředu, aby mohly plánovat za pevné a známé cenu. Je to důležitý vstup pro podnikání v letecké dopravě.
 - To chce likviditu a peníze jsou více likvidní než kerosin!
- Tento kontrakt prodali brzo se ziskem, aby potřebovaly nakoupit kerosin hned po invazi do Iráku za vyšších okamžitých cen nafty.

06/08/04

18

- Všechny podniky, které se chtějí koncentrovat na speciální činnost mohou prodat jiným nebo nakoupit od nich vše co souvisí se soustředěním na zvolenou činnost.
- Převzít riziko jiných je v podstatě produktivní služba.

Spekulace

- Prodat nebo koupit s jediným cílem udělat zisk ze změny ceny.

Spekulace může být užitečná

- Obchodník, který nakupuje v některých zemích (např. Haiti), zemědělské produkty od farmářů v době sklizně a drží je do doby než je zákazníci potřebují (v průběhu roku) je „spekulant“.
- Spekulant zajišťuje skladování, což je užitečné.

Peníze jako standart hodnoty

06/08/04

22

- Protože mnoho věcí může být prodáno nebo koupeno za peníze, obstarávají peníze vhodnou míru (standard) hodnoty.
 - Jsou 2 jablka cennější než 3 hrušky?
 - Jaká je hodnota 1 omáčky a 1/2 litru piva?
- Díky penězům, mohou být takové otázky snadno odpovězeny.

06/08/04

23

Jaká je hodnota firmy?

- V principu může dát odpověď stejná metoda: přidej hodnotu každé věci, kterou firma vlastní.
- Není ale vždy zřejmé, co hodnota těchto věcí je.

06/08/04

24

Vstupy

- Předpokládají se vlastní vstupy. Mají hodnotu, jsou cenné?
- Co stály?
 - Jednoduchá odpověď, ovšem neužitečná.
- Za co mohou být nyní prodány?
- Jaké můžeme očekávat výnosy z jejich použití?

06/08/04

25

Očekáváníí ?

06/08/04

26

Zvláště něco o **spolehlivosti a důvěře**

- Bude dodavatel firmy dodávat? A v očekávaných termínech?
- Budou chtít zákazníci firmy nakupovat? A budou platit?

06/08/04

27

Od kdy může být příjem (platba) považována za jistou ?

- Když je právě splacena? To je nejzřejmější odpověď.
- Ale mnohé firmy upřednostňují zaznamenání příjmu dříve, například, když jsou si jisté, že peníze jsou „na cestě“.

06/08/04

28

Když firma vlastní budoucí nebo opční vstupy, jaká je jejich hodnota?

- Lze-li předpokládat jejich prodej nyní,
- cena závisí na potenciálu
 - kupců
 - jiných prodejců
- Myslí si, že se to může podařit v budoucnu.

06/08/04

29

Lze-li předpokládat využití vstupů po dobu jejich životnosti

- Jejich hodnota = příjmy (peněžní tok), který může být generovaný firmou při jejich využití
- Jak tento objem závisí na očekávaních firmy v její vlastní budoucnosti?

06/08/04

30

Kapitálové zboží (výrobní prostředky)

- (např. stroje)
- Vše, co bylo řečeno o vstupech lze aplikovat na stroje.
- + odpisy

06/08/04

31

Odpisy

- Stroje se opotřebovávají s časem a používáním, mají svoji životnost, jejich hodnota klesá.
- Chce-li firma zůstat na trhu, potřebuje si dělat rezervy, aby mohla stroje nahradit, až přijde čas.
- Jak spočítat potřebnou výši rezervy?
- Jak jsou tyto rezervy cenné, než jsou potřebné (mohou být mezitím investovány)?

06/08/04

32

- Toto jsou právě příklady otázek, které musí být odpovězeny, aby byla známá hodnota firmy. A mnohé z otázek jsou daleko složitější!
- **To je úkol pro profesi účetního odhadce.**

06/08/04

33

Účetní normy a standardy

- Jsou mezinárodní normy pro odpověď na tyto otázky, zvláště Mezinárodní účetní standardy, stanovené Mezinárodním výborem pro účetní standardy (www.iasc.org.uk) nebo Obecně přijatelné účetní postupy (GAAP) používané v USA.
- Ale pravidla a předpisy nemohou určit vše. Zůstane toho hodně pro zvládnutí rozdílů a zpracování.

06/08/04

34

Není objektivní a jednoduchá odpověď na otázku „Jaká je přesná hodnota firmy?“

06/08/04

35

Účetnictví je důležité pro určení např.

- Hodnoty akcií firmy
- Její schopnosti půjčovat (její „credit rating“, určení úvěruschopnosti)
- Co je třeba platit bernáku - daně.

06/08/04

36

Peníze jsou prodejné zboží

06/08/04

37

Peníze sem - peníze tam

- Převod fondů
- Devizové obchody

06/08/04

38

Peníze teď – peníze později

- Termínové směny
- Půjčky na úroky

06/08/04

39

Lidé upřednostňují peníze teď než peníze později

- „Lepší vrabec v hrsti, než holub na střeše“, proto chtějí peníze vyplatit dříve než později, aby si mohli svých peněz užít!

06/08/04

40

Peníze uložit do zboží přinášející trvalý užitek

- Kupovat produktivní zboží
- Jako předmět samotného obchodu, jako surovinu pro finanční operace

06/08/04

41

Tak peníze dovolují samy přinášet užitek, úroky, důchod, nájemné.

06/08/04

42

Prozíravý kapitál = výnosné cenné papíry, obligace

- Takto uložené peníze přinášejí :
 - zajištění, záruky, dividendy...
- Zatím co osoba nebo firma, které byly peníze poskytnuty je využívá jako své vlastní pro
 - obchodování
 - Záruky na půjčky
- a tak dále.

06/08/04

43

Jaký je hlavní účel podniku?

06/08/04

44

- **Je to výroba zboží a služby?**
 - (nyní lépe užitečného zboží a služeb)
- Obstarávat práci
 - (patřičnou, přiměřenou) dále v (ILO)
- **Nebo vynášet**
- Finanční výnosy pro majitele firemních akcií
- Cenné papíry (obligace), které mohou být základem pro spekulace

06/08/04

45

- Kapitalistický systém změnil své zaměření z výroby na finance (str. 2) ...kapitalistický trh již dlouho neslouží ke směně užitečného zboží a služeb za vše a také není ochotný být považován za odpovědného politicky a sociálně za obecné dobro (obecné blaho). (str. 4)

□ -Stránky jsou citace z „Postoj víry ke globální krizi života“.

06/08/04

46

- Když nakupuje investice napojuje se Američan ke svým nadějím, ne tak mnoho k jejich očekávaným výnosům jako k příznivé změně [jejich ceny],tj. ... je... spekulant.

□ J.M. Keynes, „Obecná teorie práce, zisk a peníze“, *Interest & Money*, 1936, str. 159

06/08/04

47

Jako slepice a vejce: co bylo první?:

- Inspirovala snaha o produkci zboží a služeb hledání podpůrných finančních služeb a nástrojů?
- Nebo
- Snaha po finančním výnosu dohnala produkci zboží a služeb jako nástroj k tomuto konci?
- Tato dvě přiblížení nejsou jediná. Je to věc relativní, jakou jim dáme důležitost.

06/08/04

48

Z firemních „výsledovek“

- Schindler (výtahy, eskalátory), dominantní firma rodiny Schindler obsahovala položky:
 - Náklady na materiál
 - Přímé pracovní náklady
 - Výrobní režii
- Jiné firmy, jako Nestlé nebo Holcim (cement atd.) jednoduše uvádějí:
 - Produkční náklady na prodané zboží
- Tato stručnost ilustruje postoj zaměřený spíše na finance na výrobu

06/08/04

49

Závěry

06/08/04

50

- Finance se stále více směřují s reálnou ekonomikou.
- Šance na finanční výsledek (zisk) může odvrátit pozornost finančních zdrojů od investování do reálné ekonomiky.

06/08/04

51

- Spekulantí nemohou jako bubliny poškodit stálý proud podnikání. Ale situace se stane vážnou, když se podniky stanou bublinami ve víru spekulací. Když se kapitálový rozvoj země stane vedlejším produktem aktivit v kasinu, pak je práce asi špatně udělaná.

- J.M. Keynes, *The General Theory of Employment, Interest & Money*, p.159
